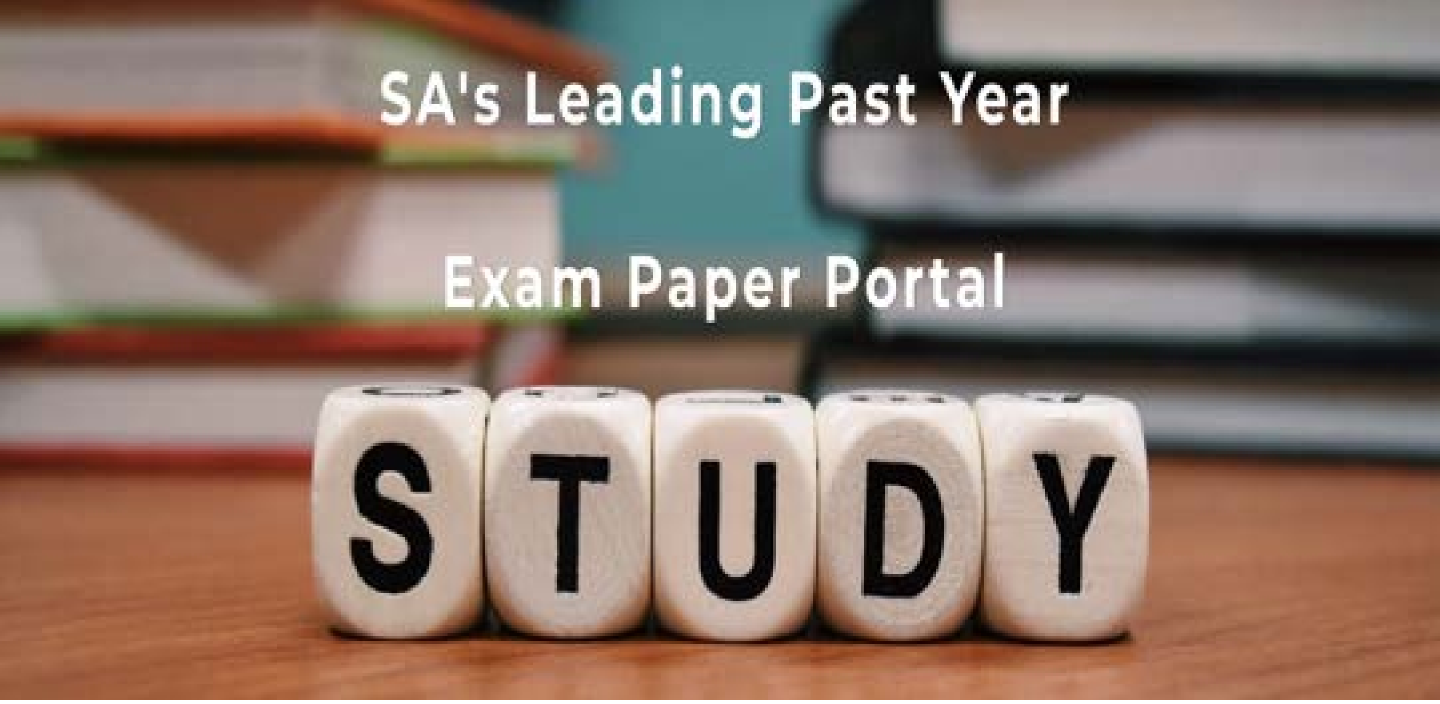

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

education

Department:
Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2009

MEMORANDUM - GAUTENG

PUNTE: 120

Hierdie memorandum bestaan uit 13 bladsye.

DESIGNATION	SIGNATURE	DATE

Kopiereg voorbehou

ASSESSERINGSRIGLYNE

AFDELING A: LEESBEGRIP

- Verkeerde spelling van eenwoord-antwoorde word nie as verkeerd aangedui nie, behalwe as die spelling die betekenis van die woord verander.

- Spel- en taalfoute in langer antwoorde word nie gepenaliseer nie omdat die fokus op begrip is.

- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word. Indien die kandidaat nie JA/NEE skryf nie, maar die motivering is KORREK, word die punt toegeken.

- Vir WAAR/ONWAAR- of FEIT/MENING-vrae, word die punte verdeel: 1 punt vir WAAR/ONWAAR of FEIT/MENING <u>en</u> ’n punt vir die rede/motivering/aanhaling. As die leerder se WAAR/ONWAAR reg is, maar die motivering is verkeerd, verdien die leerder net EEN punt.
    - As die WAAR/ONWAAR verkeerd is, maar die motivering is reg, word GEEN punte toegeken nie.
    - Vals (Fals) kan aanvaar word. (*False* is egter verkeerd, want dit is Engels.)

- Vir vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**. Die aanhaling moet volledig korrek wees, maar die kandidaat word nie gepenaliseer vir spelfoute nie.

- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat ’n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep word of op een of ander wyse uitgelig word.

- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat ’n hele reeks gee, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.

- Indien die kandidaat woorde uit ’n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie gepenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.

- Aanvaar dialektiese variasies.

- Aanvaar by meervoudigekeuse-vrae die letter asook die korrekte antwoord.

VRAAG 1: KOERANTARTIKEL [Verwerk uit: *Move!*, 7 Januarie 2009] **(301 woorde)**					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
1.1.1 1.1.2	(Ga-)Matlala✓ Limpopo✓ (Indien die kandidaat meer as een naam gee, moet Limpopo die eerste naam wees. Die antwoord kan in ’n sin aangebied word, bv. Die provinsie is Limpopo.)	1 1	2 2	2 2	1 1
1.2	(Sy het basiese dinge op) <u>skool</u> (geleer).✓ (Sy het ondervinding by die) <u>huis</u>/<u>haar eie groentetuin</u> (gekry).✓ (nie landboukollege nie)	1 1	2 2	2 2	1 1
1.3	(die) basiese✓	1	2	2	1
1.4	1.4.1 gekyk ✓ (nie kyk nie) 1.4.2 soorte✓ 1.4.3 skole✓ 1.4.4 werk✓ (spelling tel nie)	1 1 1 1	2 2 2 2	2 1 1 1	1 1 1 1
1.5	1.5.1 ONWAAR (NIE WAAR NIE/NEE/VALS)✓ 1.5.2 (Sy gebruik) drie trokke. ✓	1 1	2 2	2 2	2 2
1.6	B/Sy verkoop al haar produkte op die dorpsmark.✓	1	2	2	1
1.7.1 1.7.2	ONWAAR (NIE WAAR NIE/NEE/VALS)✓ Baie mense in Suid-Afrika/ ... aan die grootste markte✓	1 1	2 2	2 2	2 2
1.8	’n Mens moet aanhou leer/leer en leer/verder leer/aanhou studeer (alternatiewelik uitgedruk).✓	1	2	3	3
1.9	(oop vraag – eie sinvolle opinie) Antwoord en motivering ’n eenheid vir een punt.✓ Sy het ’n suksesvolle besigheid./Sy het haar diploma voltooi./Sy verdien haar geld./Sy probeer enigiets om suksesvol te wees. (of iets soortgelyks gemotiveerd uit die teks)	1	2	3	3
DENKVLAK 1: 10/16 (62,5%) DENKVLAK 2: 4/16 (25%) DENKVLAK 3: 2/16 (12,5%) = 100%					
[16]					

VRAAG 2: TYDSKRIFARTIKEL [Verwerk uit: *Rooi Rose,* Maart 2009] **(150 woorde)**					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
2.1.1 2.1.2	ONWAAR (NIE WAAR NIE/NEE/VALS) ✓ Een uit elke twee mense sterf./Net 1% (wat behandeling kry, sterf.) ✓	1 1	2 2	2 2	2 3
2.2	Hulle oë sink in✓ en hulle vel kry plooie.✓	2	2	1	1
2.3	Kook die water./Gebruik gebottelde water./Gebruik skoon water./Was alle vrugte af./ Was alle rou groente af./Moet alles met Jik-oplossing skoonmaak./Was hande (voor ete). (Enige drie aanvaarbare en soortgelyke antwoorde) • Wenk moet volledig wees – voorwerp en ww. • Meer as een moontlikheid in een sin is aanvaarbaar.	3	2	2	2
2.4	Hy/Sy moet baie vloeistof/water drink./Moet dadelik dokter toe./Moet gebottelde water drink.✓	1	1	1	3
2.5.1 2.5.2	ONWAAR (NIE WAAR NIE/NEE/VALS) ✓ Dit begin ongeveer 24 tot 72 uur na infeksie/eers later/na ’n dag.✓	1 1	1 1	1 1	1 1
DENKVLAK 1: 4/10 (40%) DENKVLAK 2: 4/10 (40%) DENKVLAK 3: 2/10 (20%) = 100%					
					[10]

VRAAG 3: ADVERTENSIE [Verwerk uit: *Rapport,* 22 Februarie 2009] **(57 woorde)**					
VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
3.1	(Die retoerrit van) Johannesburg /JHB na Kaapstad.✓	1	2	1	1
3.2	D/R25✓	1	2	2	2
3.3	(In die) winter(vakansie)✓	1	2	2	1
3.4	Gratis/kry✓	1	2	2	3
					[4]
DENKVLAK 1: 2/4 (50%) DENKVLAK 2: 1/4 (25%) DENKVLAK 3: 1/4 (25%) = 100%					
					TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: ’N OPSOMMING [Verwerk uit: *Rooi Rose*, Maart 2009] **(202 woorde)**

VRAAG 4: KRY DAARDIE WERK

Nasien van die opsomming:

- Kandidate moet die opsomming in die vereiste formaat aanbied. Opsommings in die verkeerde formaat word nie geassesseer nie. Daar word nie gespesifiseer wat die formaat (sinne/paragrawe) moet wees nie, daarom sal sinne of paragrawe hierdie jaar aanvaar word.
- Slegs feite wat in **volsinne** aangebied word, verdien punte. As die feit volledig reg is, maar die sin is nie volledig nie, word dit as ’n taalfout aangedui.
- Rofwerk/Beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate **moet** die **korrekte** getal woorde aandui. Nasieners sien na tot by 65 woorde en ignoreer die res.
- ’n Aanhaling is ’n woordelikse herhaling van ’n sin. As een woord verander word, is dit nie meer ’n aanhaling nie.
- ’n Volsin het ’n werkwoord. As daar ’n ander woord weggelaat word, is dit ’n taalfout.
- Dieselfde taalfout wat weer voorkom, word elke keer getel.

Punte word soos volg toegeken:

- 7 punte vir 7 feite
- 2 punte vir taal
- 1 punt vir die getal woorde aangedui

Penaliseer soos volg:

❖ Taalfoute (grammatika, spelling en punktuasie) in die **korrekte feite**:
Trek soos volg van die 2 punte wat toegeken word vir taal, af.

0 – 5 foute:	geen penalisering nie	-0
6 – 10 foute:	trek 1 punt af	-1
11 of meer foute:	trek 2 punte af	-2

TIPIESE FOUTE

- Woordorde in enkelvoudige sin (Bv. O/werp + ww. + V/werp)
- Woordorde in saamgestelde sinne (Voegwoord 1, 2 en 3)
- Omgekeerde woordorde
- Lydende vorm
- Infinitief
- Tyd, wyse, plek
- Ontkennende vorm
- Voornaamwoorde
- Vreemde woorde
- Direkte vertaling (moedertaalinvloed)
- Telegramstyl/Onvoltooide sinne

- Vir direkte aanhalings van **volledige sinne** word daar soos volg van kandidaat se totaal afgetrek:

  1 – 3 volledige sinne aangehaal: geen penalisering nie
  4 – 5 volledige sinne aangehaal: trek 1 punt af
  6 – 7 volledige sinne aangehaal: trek 2 punte af

- As die **getal woorde** nie aangedui is nie of verkeerd aangedui is, word geen punt toegeken nie.

FEITE:

1.	Luister (mooi) na (en beantwoord) die vrae (direk)./ Luister goed na die vrae voordat jy die vrae beantwoord.		
2.	Praat (duidelik en) stadig/mooi/reg/goed.		
3.	Skryf en praat die waarheid oor jouself./ Moenie lieg in jou onderhoud en/of CV nie./ Moenie jok nie.		
4.	Kies die werk waarvan jy hou./ Praat met selfvertroue./ Jou persoonlikheid moet pas by die pos./ Jy moet pas by die werk.		
5.	Kry (vooraf genoeg) inligting oor die firma./ Jy moet weet hoe die firma funksioneer/werk.		
6.	Jou kwalifikasies moet by die pos pas./ Die regte kwalifikasies is belangrik vir sukses./ Die regte kwalifikasies help dat jy die werk beter verstaan.		
7.	Jy moet professioneel aantrek./ Trek professioneel aan./ Professionele kleredrag is die sleutel tot sukses./ Lyk professioneel./ Trek netjies/formeel/gepas aan. Enige antwoord wat met die eerste sin in die teks te doen het, is onaanvaarbaar.		
(GLOBAAL BEPUNT) DENKVLAK 1: (45%) DENKVLAK 2: (30%) DENKVLAK 3: (25%) = 100%			
	TOTAAL AFDELING B:		**10**

AFDELING C: TAAL

VRAAG 5: WOORDSTRUKTURE [Uit: *Isizulu Sanamuhla*, MM Masondo en NF Zondo Ibanga 6]

- Spelling moet korrek wees.
- Indien die woord met 'n hoofletter geskryf is, word dit ook aanvaar.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
5.1	rit	1	4	2	1
5.2	te	1	4	2	1
5.3	sy	1	4	2	1
5.4	gestreepte	1	4	2	2
5.5	regterhand	1	4	1	1
5.6	breë	1	4	2	2
5.7	teen	1	4	2	1
5.8	wat	1	4	2	1
5.9	blikkies	1	4	1	1
5.10	vullisblik/asblik/vuilisblik/blik/drom/asdrom/vuilgoed-drom/vuilisdrom/vullisdrom	1	4	1	1
5.11	motortjie	1	4	1	1
5.12	haar	1	4	2	1
5.13	waarmee	1	4	2	2
5.14	oop	1	4	1	1
5.15	kwater	1	4	1	2
5.16	As/as gevolg van	1	4	1	1
5.17	ernstige	1	4	2	2
5.18	opgedoen	1	4	2	1
5.19	ambulansmanne	1	4	1	1
5.20	doodbang/vrekbang/skytbang (moet een woord wees)	1	4	1	1
5.21	derde	1	4	2	1
5.22	verpleegster	1	4	1	1
5.23	die emmer geskop het	1	4	1	3
5.24	leer	1	4	2	2
DENKVLAK 1: 17/24 (71%) DENKVLAK 2: 6/24 (25%) DENKVLAK 3: 1/24 (4%) = 100%					
					[24]

VRAAG 6: SINSTRUKTURE [Uit: *RAPPORT-TYDSKRIF,* 21 November 2007]

- Spelling word nie hier gepenaliseer nie.
- Die sinsdele waarvoor punte gegee word, moet reg wees.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
6.1	Marie verstaan **nie**✓wat sy moet doen **nie.**✓	2	4	2	1
6.2	Môre **sal/gaan** ✓Tendani die som aan Pieter **verduidelik**.✓	2	4	2	1
6.3	Pieter sê vir Tendani dat **hy**✓baie slim **is.** ✓	2	4	2	2
6.4	Tendani **het**✓ al sy somme **reggekry**. ✓	2	4	2	1
6.5	Die kinders luister mooi, **daarom kry**✓hulle al die somme reg.	1	4	2	1
6.6	Waarom **doen** die kinders goed✓**?**✓	2	4	2	1
6.7	Die werk **word deur** die kinders✓ **gedoen.** ✓**/** Die werk **word** ✓**gedoen.** ✓**/** Die werk **word** ✓ **gedoen** ✓**deur** die kinders.	2	4	2	3
6.8	Pieter en Thandani **werk**✓ **elke oggend**✓ **hard.**✓	3	4	2	2
6.9	Die kinders **gaan/sal (nog) 'n toets skryf**. ✓	1	4	2	1
6.10	Tendani **is** ✓bang om te druip.	1	4	2	1
6.11	Die juffrou vra: "Pieter, het **jy** ✓die som **verstaan**?" ✓	2	4	2	2
DENKVLAK 1: 11/20 (55%) DENKVLAK 2: 7/20 (35%) DENKVLAK 3: 2/20 (10%) = 100%					
					[20]

VRAAG 7: REDIGERING [Uit: *RAPPORT-TYDSKRIF,* 22 Julie 2007]

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
7.1	(Môre Barnie, hoekom lyk jy so) ongelukkig.	1	4	1	1
7.2	(Barnie) weet (dat haar man haar met ’n ander vrou verkul.)	1	4	1	1
7.3	(Sy voel dat haar man nie meer) in (haar belangstel nie.)	1	4	2	1
7.4	Hy kom nie elke aand vroeg van die werk af **nie./** Hy kom elke aand nie vroeg van die werk af **nie./** Hy kom nie vroeg elke aand van die werk af **nie.**	1	4	2	1
7.5	Die man het ’n merk aan sy hemp./ Hy het ’n merk aan sy hemp.	1	4	2	2
7.6	Toe sê hy (vir my) dis tamatiesous./Hy sê toe vir my dis tamatiesous.	1	4	2	2
7.7	Minnie dink Barnie behoort uit te vind wie die tamatie is.	1	4	2	3
7.8	Barnie se man loop rond**,** want hy is nie meer lief vir haar nie. (Net een komma is aanvaarbaar.)	1	4	2	1
7.9	C/Haar man was jammer dat hy iets verkeerd gedoen het.	1	4	2	2
DENKVLAK 1: 5/9 (56%) DENKVLAK 2: 3/9 (33%) DENKVLAK 3: 1/9 (11%) = 100%					
					[9]

VRAAG 8: KRITIESE TAALBEWUSTHEID

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
8.1	B/Om die indruk te gee dat die kaartjie goedkoper is.	1	2	3	2
8.2	A/stereotipering.	1	2	3	2
DENKVLAK2: 2/2 (100%) = 100%					
					[2]

VRAAG 9: KYK EN KOMMUNIKEER

- Korrekte boodskap, m.a.w. die taalfunksies (bv. *verduidelik* en *beleefde* manier) is uitgevoer.
- Penaliseer nie vir taal- en spelfoute nie.
- Elke taalfunksie vereis ’n punt.

VRAAG	ASSESSERINGSRIGLYNE	PUNT	LU	AS	VLAK
9.1	(My kind), **kom nou**,✓eet die groente/kos. Die groente/kos is gebalanseerd en gesond. As jy sterk en gesond wil word, **moet jy dit eet.**✓ **OF** **Dis nie sleg nie**,✓ Ma wil hê dat jy gesond **moet eet** en sterk word.✓ (Enige aanvaarbare sin wat **aanmoediging** en **verduideliking** weerspieël.)	2	3	3	3
9.2	(Ouboet), baie dankie✓, jy is darem so slim. Jy kan ook alles doen.✓/Dankie, ek is trots op jou en bly om ’n ouboet soos jy te hê. Jy kan enigiets doen. (Enige aanvaarbare sin wat **dankbaarheid** en **trots** weerspieël.)	2	3	3	3
9.3	B/Mejuffrou, veels geluk, u is aangestel! Mag ek weet of u die pos sal aanvaar? ✓	1	3	3	2
DENKVLAK 2: 1/5 (20%) DENKVLAK 3: 4/5 (80%) = 100%					
					[5]

TOTAAL AFDELING C: 60

AFDELING D: LETTERKUNDE

KINDERS VAN DIE AARDE – CHARLES FRYER

Beantwoord EEN van die TWEE onderstaande vrae.

VRAAG 10

'N MAN KOM TUIS – CHRIS BARNARD

10.1 Wilgerspruit (1)

10.2 10.2.1 Hy is ŉ padwerker./Hy bou paaie. (1)

10.2.2 Die paaie wat hy bou, maak dit moontlik om mense/families/vriende/geliefdes <u>bymekaar te bring</u>./Dit maak dit moontlik om mense/families/vriende/geliefdes <u>te besoek</u>. (1)

10.3 eenkeer ŉ maand (1)

10.4 vyf (1)

10.5 10.5.1 Daar was ŉ hond./Daar was vyf kinders./Daar was ŉ vrou op die stoep. (Enige TWEE) (2)

10.5.2 (nuwe) skoene (1)

10.6 10.6.1 Onwaar (1)

10.6.2 Gouws wou huis toe loop/wou by die bopunt van die straat afgelaai word. (1)

10.7 10.7.1 C/wanneer die bestuurder Gouws by die bopunt van sy straat aflaai.

10.7.2 A/en wanneer die kinders dit hoor, sal hulle uithardloop.

10.7.3 B/mevrou Gouws en wol oprol.

10.7.4 D/die lemoensakkie breek. (4)

10.8 10.8.1 twee (1)

10.8.2 motorongeluk (1)

10.9 D/Hy raak al hoe stiller. (1)

10.10 10.10.1 JA of NEE (1)

10.10.2 Eie opinie met ŉ aanvaarbare rede. (1)

10.11 Die klein dingetjies in die lewe kan ŉ mens gelukkig maak./ŉ Mens kan tevrede/bly wees met die min wat jy het./ŉ Mens kan positief bly ten spyte van negatiewe omstandighede. (1)

[20]

VRAAG 11
***DIE WEDLOOP* – PIROW BEKKER**

11.1 D/Perana een keer wen en dan weer Blue Shark. (1)

11.2 11.2.1 Waar (1)

11.2.2 Almal/Vis se ma-hulle is by die atletiek(-byeenkoms). (1)

11.3 11.3.1 C/Dollevaart (1)

11.3.2 D/Oom Drieman (1)

11.3.3 A/Salmon (1)

11.3.4 B/Vis (1)

11.4 11.4.1 Blinkklip (1)

11.4.2 drie (3) (1)

11.5 Blue Shark en Capri Perana (2)

11.6 Salmon se skool (1)

11.7 11.7.1 Nee (1)

11.7.2 Hulle kompeteer teen mekaar. (1)

11.8 Hy het sy voet gesny/seergekry/hy het in ŉ bottelstuk getrap. (1)

11.9 Hulle hou eers uitdunne./Die een keer wen die een en dan die ander keer die ander een./Hulle is die twee vinnigstes. (1)

11.10 Oor wie se motortjie in die linkerbaan gaan jaag. (1)

11.11 Hulle moet roomys eet./Hulle moet na Vis se huis gaan (om met die karretjies te speel)./Om oor die draad te spring (Enige TWEE) (2)

11.12 Hulle is nou vriende./Hulle is nie meer vyande nie./Daar is nie meer kompetisie tussen hulle nie. (1)

[20]

ANALISE VAN VRAAG 10 EN 11 – DENKVLAKKE
VRAAG 10
DENKVLAK 1: 8/20 = 40% DENKVLAK 2: 8/20 = 40% DENKVLAK 3: 4/20 = 20%
VRAAG 11
DENKVLAK 1: 8/20 = 40% DENKVLAK 2: 8/20 = 40% DENKVLAK 3: 4/20 = 20%